

Contes populars del Japó

TRADUCCIÓ DE J. MASSÓ TORRENTS

BARCELONA

BIBLIOTECA POPULAR DE «L'AVENÇ»

1904

TIP. «L'AVENÇ»: RONDA DE L'UNIVERSITAT, 20

Pera la present traducció s'han tingut a la vista ls bonics fascicles que publica en anglès la casa Kobunxa de Tokio, superbament illustrats i colorits per notables artistes japonesos.

EL VELL QUI FA FLORIR ELS ARBRES MORTS

(HANASAKI JIJI)

UNA vegada, en el temps antic, vivia una feliç parella de vellets, qual unic consol era un goçet molt bufó.

Un dia ls dos vells s'ensopegaren a cavar en un lloc ont el goç havia gratat, i trobaren una gran quantitat d'or.

Al costat vivia un matrimoni molt dolent que, sabent la bona fortuna dels seus veïns, varen voler fer lo mateix i els demanaren el goç. Els el deixaren, més el goç de cap manera volgué gratar la terra, fins que li varen forçar. Després de

cavar de valent, sols hi trobaren porqueria. Tanta rabia ls agafà que varen matar el goç i en acabat l'enterraren al peu d'un abetó a la vora del camí.

L'abetó s posà a créixer d'una manera considerable, i el bon vell va serrar-lo pera fer-ne un morter d'arroç. Quan hi posaven ordi pera moldre, o qualsevol altre gra, la grana anava augmentant en gran profusió fins que vessava del morter, donant-n'hi molt més que no n'hi havia posat.

El vell dolent, envejós i gelós encara, va demanar al seu veí que li deixés el morter. Però quan sen va servir, el morter va caure a troços, rosegat pels corcs. Va tirar-lo al foc i el va cremar.

El bon vell va arreplegar les cendres del seu morter, i va veure que tirant-les sobre ls arbres morts florien.

El príncep de l'encontrada, sabent això, féu comparèixer el bon vell i va donar-li or, plata i peces de seda en gran quantitat. Ja mai més va esser conegut

sinó amb el nom d'*El vell qui fa florir els arbres morts*.

El veí, aquesta vegada, encara va voler fer la provatura i ensajar de fer créixer flors sobre ls arbres secs am la cendra del morter cremat. Però tot seguit que n va pendre un grapat pera tirar-lo davant del príncep, en comptes de fer créixer les flors, el príncep va rebre tota la cendra als ulls. El féu omplir de cops pels seus criats, i el vell dolent va escapar-se am gran pena, el cap esbadellat i tot cobert de sang.

La seva dòna l'esperava amb impaciència i, veient-lo venir de lluny, va pensar: «El meu marit ha sigut reconpensat, car el veig venir tot vestit de porpra». Però mentres ella s'illusionava i el seu marit s'anava acostant, va convence-s, a la fi, que ls vestits de porpra eren de sang.

El vell dolent se posà al llit, i al cap de poc va morir.

EL VELL I ELS DIMONIS

(KOBUTORI)

JA fa molt temps que hi havia un vell que tenia una llupia molt grossa a la galta dreta. Un dia sen va anar a la montanya pera fer llenya, quan vet-aquí que la pluja va fer-se tant espessa i el vent bufava am tanta furia que li va esser impossible entornar-sen a casa seva, i, ple de por, va refugiar-se en el forat de la soca d'un arbre vell. Mentre s'estava allí arraulit i se li feia impossible de rompre el sòn, va sentir el borboll de varies veus a distancia que gradualment s'anaven acostant fins allí ont ell s'estava.

I va dir-se ell mateix: «Que estrany! Me creia estar sol a la muntanya i sento veus de molta gent».

Allavors, agafant coratge, va treure l cap a fora i vegé una nombrosa colla dels sers més extravagants. Els uns eren vermells i duïen vestits verds, altres eren negres i anaven vestits de vermell; n'hi havien que no tenien sinó un ull, d'altres que no tenien boca; es a dir, es impossible explicar les coses estranyes que va veure.

Varen encendre una foguera que aviat tot ho va aclarir com si fos de dia. Varen seure al voltant del foc fent una gran rodona, i començaren a beure vi i a posar-se alegres lo mateix que si fossin sers humans. Passaven tant sovint el got de l'un a l'altre tot lo voltant, que aviat alguns s'emborratxaren. Un dels dimonis més joves va aixecar-se i va començar a cantar una alegre cançó i a saltar; lo mateix varen fer molts altres; alguns ballaven bé, altres malament. Un d'ells va

dir: — Vaja: aquesta nit sí que hem tingut una funció extraordinària; però encara no estic satisfet: m'agradaria veure alguna cosa més nova.

El vell, abandonant la seva por, va pensar que també li agradaria dançar; tot dient: «Passi lo que passi, encara que m'hagués de morir d'aquesta feta, també vull ballar jo», va saltar del forat de l'arbre, i amb el berret que li relliscava fins al nas i am la destal penjant-li de la cintura, va començar la dansa.

Els dimonis, am gran sorpresa, s'aixecaren d'un bot, dient-se l'un a l'altre:

— Qui es aquest?

Però l vell, tant aviat avançant com reculant, ajupint-se i aixecant-se i fent postures per una banda i per l'altra, va fer riure i alegrar tota la colla, que deien:

— Que bé que balla l vell! Has de venir sempre a juntar-te am nosaltres en el nostre divertiment. Ara, perquè no fos cas que la por te privés de venir, ens has de donar una penyora.

En això ls dimonis se consultaren entre ells i, pensant que la llupia que tenia a la cara, que es cosa que porta sort, seria lo que més aquell home s'estimava, li proposaren de treure-li .

El vell va respondre :

—Tinc aquesta llupia desde fa molts anys, i sense una raó justificada no voldria desfer-men; però us la podeu quedar, o un ull, o el nas, si voleu.

Allavors els dimonis li varen pitjar i estirar la llupia, fins que li arrencaren sense fer-li gens de mal, i se li varen endur com una seguretat de que l vell tornaria. Al cap de poca estona l dia va clarejar i els aucells començaren els seus cants: per això ls dimonis van desaparèixer.

El vell va tocar-se la cara i se la trobà llisa i sense que la llupia hi hagués deixat cap rastre. No va recordar-se més de fer la llenya, enlestint-se d'anar cap a casa. Quan la seva dòna l va veure, am gran sorpresa va dir-li:

—Què t'ha passat?

I ell li va explicar tot lo que li havia succeït.

Vet-aquí que entre ls seus veïns hi havia un altre vell que tenia una gran llupia a la galta esquerra. Sentint a parlar de com el vell ho havia fet pera treure-s la llupia, va pensar que, seguint el mateix plan, també ell podria treure-s la seva. Amb això se n'anà a ficar-se al forat de l'arbre, i allí esperà que ls dimonis arribessin. A la mateixa hora varen comparèixer, tal com el vell havia dit. Varen seure fent rodona, beure vi i mirar d'alegrar-se de la mateixa manera que havien fet l'altra vegada.

— El vell, espantat i tremolant, va sortir del forat de l'arbre. Els dimonis el varen rebre d'allò més bé, tot dient:

— El vell ha tornat! Apa, que mirarem com balla.

Però aquell vell no era traçut i no va ballar tant bé com l'altre.

Els dimonis cridaven:

— Balles malament, i com més va pitjor

ho fas. Te tornarem la llupia que ns vas donar com a penyora.

Tot seguit un dimoni portà la llupia i li encastà a l'altra banda de cara. Així es que l vell se n'entornà a casa seva amb una llupia a cada galta.

LA LLEBRE D'INABA

(INABA NO XIROUSAGI)

UNA vegada eren vuitanta-un germans que eren prínceps de la terra. Tots eren gelosos l'un de l'altre, cada hu desitjava ésser rei, manar als demés i tot el reialme. Sense això, tots volien casar-se am la mateixa princesa. Era la princesa de Yakami a Inaba. A l'últim determinaren d'anar tots plegats a Inaba, i que cada hu provés de convèncer la princesa de casar-s'hi.

Vuitanta d'aquests germans eren gelosos l'un de l'altre, però tots anaven junts

en avorrir i en donar mal tracte al vuitanta-unè, que era bo i simpatic i a qui no plavien aquelles enveges i baralles. Quan emprengueren el viatge, feien anar darrera d'ells al vuitanta-unè carregat amb el paquet, lo mateix que si fos llur servidor, sense pensar que era llur germà i tant princep com qualsevol d'ells.

Tot fent camí, els vuitanta princeps arribaren al cab Keta, i allí trobaren una pobra llebre, am quasi tota la pelussa arrencada, jaient molt malalta i miserable. Els vuitanta princeps digueren a la llebre:

—T'explicarem lo que t convé fer. Vés-ten a banyar-te a l'aigua del mar, i després descansa en la pendent d'una alta montanya, i deixa que l vent bufi damunt teu. Te podem assegurar que això t farà créixer el pèl.

La pobra llebre ls va creure i va anar a banyar-se en la mar, deixant després que l sol i el vent l'assequessin. Més, així que l'aigua salada s'assecava, la pell del seu còs cruixia i s'encetava amb el sol i el

vent, lo que la feia patir tant, que restà plorant en estat molt pitjor que abans.

Vet-aquí que l germà vuitanta-unè marxava molt endarrera dels altres perquè anava carregat amb el bagatge. A l'últim també va pujar, doblegat sota l feixuc pes que duia a l'esquena.

Al topar la llebre va preguntar-li:

—Per què t'estas aquí ageguda i plorant?

—Ai, fillet meu! —va dir la llebre.—
Atura-t una estona i te contaré la meva historia. Jo m'estava a l'illa d'Okí i me convenia atravessar fins an aquest país. No sabia com fer-ho, però a la fi vaig tenir una idea. Vaig dir an els cocodrils del mar:—Deixeu-me comptar quants cocodrils hi ha al mar, i quantes llebres hi ha a la terra. Ara comencem pels cocodrils. Cada un de vosaltres que comparegui i poseu-vos en rengle desde aquesta illa fins al cab Keta. Jo, saltant sobre cada un de vosaltres, us aniré comptant. Quan hauré acabat de comptar-vos a vosaltres,

comptarem les llebres, i aleshores sabrem de què hi ha més, de llebres o de cocodrils. Els cocodrils sortiren i es posaren en rengle. Jo ls anava saltant i comptant al mateix temps, i tot just quan vaig esser a l'altra vora vaig esclatar a riure, dient; «—Ah, beneits de cocodrils! Tant se m'endonada que sigueu tants com quants. Lo que jo volia era un pont pera atravessar el mar». Això ls ho vaig dir quan jo ja m creia segura a la banda de terra; però l darrer cocodril, el que estava a l'extrem de la filera, va poder-me agafar, deixant-me sense pèl.

—Això t'estava bé perquè ls havies enganyat. Però segueix la teva historia, —va dir el germà vuitanta-unè.

—Mentres jo m'estava aquí agegada plorant, —continuà la llebre, —els vuitanta prínceps que van al teu davant m'han dit que m banyés en aigua salada i que m'assequés al vent. Ho he fet tal com m'han dit, i m'he quedat molt pitjor que abans, i tot el còs tinc adolorit.

El germà vuitanta-unè va dir a la llebre:

—Vés-ten depressa cap al riu, que es aquí apropet. Renta-t ben bé am l'aigua fresca, agafa l polen dels joncs que creixen a la vora, extén-lo per la sorra i revolca-t'hi. Si fas això, el pèl te tornarà a créixer.

La llebre féu lo que li havia dit, i aquesta vegada va curar-se i el pèl li cresqué més espès que mai.

Llavores la llebre va dir al germà vuitanta-unè:

—Els vuitanta prínceps germans teus no obtindran la princesa d'Inaba. I tu, que vas carregat amb el paquet, a la fi tindras la princesa i el país.

Així mateix va succeir, perquè la princesa ni tant sols va voler saber res dels vuitanta germans dolents, sinó que va triar el vuitanta-unè perquè era bo i agradable. Després fou nomenat rei del país, i visqué feliçment tota la vida.

LA MONTANYA KATXI-KATXI

(KATXI-KATXI YAMA)

UNA vegada, molt temps enrera, hi havia un vell pagès que conreava un camp a la montanya. Un dia la seva dona va dur-li l dinar al camp, però un tuixó va sortir de trasantó i se li va menjar. Això posà furiós an el pagès, qui, després de molt bregar, pogué agafar-lo boi viu i emportar-sel a casa, on, lligat per les potes, va penjar-lo d'una estaca. Després digué a la seva dona:

—Ens menjarem aquest tuixó per sopar. Procura fer-ne un bon guisat i espera-m que torni.

Un cop això dit, se n'anà al camp altra vegada.

La seva dona s'estava picant ordi en un morter tot cantant. El tuixó, apurat, li deia:

—Si m perdoneu la vida, jo moldré l'ordi per vós.

Com que tant mateix estava cap per 'vall i lligat en una mala posició, la dona va deslligar-li la corda i deixar-lo en terra. Tot seguit que s va veure lliure l tuixó, tirant-se de sobte sobre la pobra vella, va matar-la i va fer-la am sopa. Després, posant-se ls seus vestits, esperà tranquil·lament que l'home tornés del camp.

Quan era a mig sopar, el tuixó, tornant a pendre la seva original figura, va cridar:—Ela! Un vell que s menja la seva dona! Que no veieu els òssos per terra!—Tot rient va passar la porta i desaparegué. El pobre home, deixant anar els bastonets de menjar, plorà molt amargament.

En la mateixa montanya hi vivia un

vell conill. Sentint el plor del pobre pagès, hi va anar provant de consolar-lo, i li va assegurar que ell venjaria la mort de la seva esposa.

—Primer de tot,—va dir-li,—torra-m una embosta de faves.

I el vell ho va fer.

El conill va posar les faves torrades en una coixinera i va dir:

—Ara, cap a la montanya falta gent.
—I se n'hi va anar.

El tuixó aviat, atret per la flaire, va acostar-s'hi, dient:

—Dóna-m un grapat d'aquestes faves.

Això era lo que l conill esperava. Per això li digué:

—Tel donaré si m portes un feix d'herba seca al cim de la montanya.

—L'hi portaré, però primer m'has de donar les faves,—va fer el tuixó.

Per més que va demanar, el conill va dir-li:

—Sí, te les donaré després que hauras carregat i dut a dalt el feix d'herba seca.

Aleshores li carregà un gran feix d'herba seca a l'esquena, fent caminar el tuixó endavant; va treure-s l'esca, va gratar-la am pedra foguera i va calar foc al feix.

Sentint la fressa, alarmat, el tuixó, va preguntar:

—Què es això?

El conill va respodre:

—Això es la montanya Katxi-Katxi ¹.

Aviat el foc va començar a espurnejar i penetrar en l'interior del feix d'herba seca.

El tuixó, sentint la fressa, tornava a preguntar:

—Què es això?

El conill contestava:

—Es la montanya Bo-Bo ².

El foc, havent atravesat tota l'herba seca, ja li socarrimava l pèl i li cremava l'esquena. Xisclant de dolor, va revolcar-

---

1) El mont Tic-tac, o el mont de la Victoria.

2) El mont Cric crac, o el mont de la Derrota.

se per terra i va fugir fins a perdre-s de vista.

El conill féu un onguent de pebre vermell i va fer-ne uns pegats, se posà un berret i va sortir a vendre-ls com un remei pera ferides i cremades. El tuixó s'estava agegut boca-terrosa trist i adolorit. «Aquesta deu esser una bona medecina», va pensar, al sentir que la cridaven. Va comprar un pegat i sel va posar a l'esquena. Però no hi ha llenguatge que pugui expressar la coïssor que va sentir a la pell tant bon punt va posar-se l pegat a l'esquena. Se revolcava de mala manera i gemegava que feia enternir.

Al cap d'una vintena de dies l'esquena del tuixó s'havia anat curant. Allavors el conill construía un bot i el tuixó sel mirava, i a l'ultim va preguntar-li:

— Què penses fer d'aquest bot?

El conill va repondre:

— Agafar peix.

El tuixó era envejós i tenia molt poca traça en aquesta mena de feines.

Jo també n faré un de bot: el faré d'argila, —va dir.

En havent fet el bot d'argila se féu a la mar, com havia vist que ho feia l conill. El bot de fang va començar a enfonsar-se, i mentres naufragava, el conill va aixecar enlaire l rem, pegant-li fins a matar-lo, venjant així la mort de la dona del pobre pagès.

LA BATALLA DEL MICO I EL CRANC

(SARU-KANI KASSEN)

UN mico i un cranc se varen trobar un dia al peu d'una montanya. El mico tenia una llevor de kaki i el cranc portava en les seves pines un bocí de pastíç d'arroç torrat.

El mico, maliciós, adonant-se d'aquesta bona ganga i volent aprofitar-sen, va dir an el cranc:

—Vols fer el favor de canviar-me aquest pastíç am la meva llevor?

Sense respondre un mot, el crustaci va contentar-se de donar el seu pastíç al

mico, prenent la grana, que tot seguit plantà.

Am prou feines era a terra, que un arbre n va sortir i va créixer a una tal alçaria que s'havien d'aixecar els ulls pera veure-l. L'arbre era cobert de kakis, més el cranc no veia manera d'arribar fins al cim. Per això va demanar al mico que hi pugés i que li tirés alguns fruits. Aquest s'enfilà a l'arbre tot seguit, i, assegut en una branca, se posà a fer la cullita.

Però l mico posava tots els bons fruits en un sac que duia i tirava tots els dolents al cranc, qui, dessota l'arbre, va quedar tot fet malver dels cops que anava rebent, i am la closca adolorida anà a ficar-se al cau: quasi no podia bellugar-se. Quan els parents i els amics del cranc veieren l'estat en que s trobava, s'enrabiaren de mala manera, i resolgueren venjar-se.

De primer entuvi desafiaren al mico; però ell va comparèixer amb un exercit de micos, i els pobres crancs, veient-se incapços de lluitar contra una força tant

gran, s'entornaren a llurs caus més furiosos que mai. Allí tingueren consell i prepararen un plan d'atac. Sels ajuntaren un morter d'arroç, una mà de morter, una vespa i un ou, i tots plegats varen discutir sobre la mena de venjança que convindria adoptar.

Resolgueren demanar la pau, i per aquest medi conseguiren fer venir el rei dels micos a casa llur. Aquest va comparèixer sense sospitar lo que contra d'ell s'havia tramat, i s'assegué tranquilament.

Tot conversant havia agafat els *hibaxi*¹ i remenava les brases que estaven a punt d'apagar-se, quan, tot d'un plegat, l'ou qui s'estava entre les cendres va esclatar amb un gran *bang* i va cremar-li tot el braç.

Sorprès i ferit, pera calmar el seu dolor, el mico va enllestir-se de ficar el braç en la bóta de vinagre de la cuina, però la vespa que s'hi estava amagada va

1) Molls.

saltar-li a la cara, picant-lo fins a fer-lo plorar. Sense entretenir-se a treure-s la vespa, va apretar a córrer en direcció de la porta, fent uns grans xiscles; però justament allí hi havia algunes herbes marines que se li embolicaren per les cames; va relliscar i va caure. De més a més, el morter i la mà de morter li van caure al damunt tot rodolant fins an ell, que l varen deixar fet una desgracia i tant feble que no va poder-se aixecar. Estava a la mercè dels crancs, els quals, arribant am llurs pinces enlaire, se posaren a estripar-lo de valent.

EL CASAMENT DE LA RATA

(NEDZUMI NO YOMEIRI)

FA ja molt temps hi havia un rat blanc anomenat Tawara no Kanemotxi, servidor de Daikokuten, rei de la Riquesa. La seva dona s deia Onaga. Tant ell com ella eren gent prudenta. Ni de dia ni de nit mai s'aventuraven a la sala ni a la cuina; així es que vivien am repòs, sense l més petit perill de trobar el gat.

L'únic fill que tenien, Fukutaro, era també gentilment disposat. Quan va esser d'edat de pendre muller els seus pares determinaren de cercar-n'hi una i de tras-

passar-li llurs propietats pera poder portar ells una vida retirada.

Afortunadament, Txudayu, una de les seves coneixences, tenia una preciosa filla que s deia Hatsuka.

Varen servir-se d'un intermediari pera entrar en negociacions respecte al casament. Quan els joves estigueren autoritzats pera veure-s, no presentant-se cap dificultat, varen canviar-se diversos presents.

Se va triar un dia de bon auguri, i tot se va preparar en la nova casa de la nuvia: se tallaren i confeccionaren els vestits, i se va pensar en comprar tot lo necessari. De manera que Txudayu va estar molt enfeinat am la preparació de les noces.

Els pares de Hatsuka li varen fer tenyir les dents de negre en senyal de que no pendria un segon marit; també varen recomanar-li que havia d'obeir el seu marit, que fos obligadora amb el seu sogre i que estimés la seva sogra.

Per la seva part Kanemotxi feia netejar la casa per dintre i per fora, preparava la cerimònia del casament i la festa, reunia els parents i amics, i va trametre molts dels seus criats pera trobar la núvia en el camí i pera fer-li saber si s'acostava, perquè tot estés a punt pera la seva rebuda.

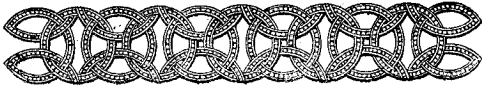
No va trigar gaire a arribar la núvia en un palanquí, precedida pels seus paquets i capses i seguida per una llarga corrua de criats. Kanemotxi va sortir a rebre-la a la porta i va acompanyar-la fins a la sala.

L'intermediari va fer una senyal; la núvia i el nuvi confirmaren l'enllaç matrimonial canviant-se entre ells tres copes de *sake*, bevent tres vegades de cada copa seguint la tanda. Quan aquesta cerimònia, la «tres vegades tres», va ésser acabada, els parents i amics canviaren copes am la núvia com a prova de bon desig, i així l'unió va consumir-se.

Al cap de poca estona la núvia, el seu marit i els pares d'ell visitaren la casa

d'ella. Molt gran va esser l'alegria d'aquests. Varen fer una festa am musica i dança.

Al vespre la núvia va entornar-sen a la casa amb el seu espòs i pares, amb els quals visqué en harmonia, contents, prosper i feliços, per lo qual sels ha de dar l'enhorabona.

EL PESCADOR URAXIMA

UNA vegada, en la costa del mar del Japó, hi vivia un jove pescador anomenat Uraxima, content i aixerit amb els seus ormeigs de pesca.

Vet-aquí que un dia sen va anar amb el seu bot a pesquera. Més en comptes d'agafar cap peix, mai dirieu què va agafar? Què! Una tortugaça grossa grossa, de closca dura, de cap arrugat com de vell i amb una cueta prima. Ara us haig de dir una cosa que de segur no sabeu, i es que les tortugues sempre viuen mil anys, al menys les tortugues japoneses.

Amb això Uraxima va dir-se a sí mateix: «Pera dinar lo mateix me faria un

peix que aquesta tortuga, o pot-ser millor. Doncs, per què haig de matar aquesta pobra bestiola i privar-la de que disfruti de la vida altres nou cents noranta nou anys? No, no seré tant dolent. Estic segur que a la mare no li sabrà greu». I amb aquestes paraules, va tirar a l'aigua la tortuga.

Lo que en acabat va succeir va esser que Uraxima va trencar el sòn dintre l bot, perquè la veritat era que feia un d'aquells dies xafogosos d'istiu que ve tant de gust de fer una becaina a la tarda.

I mentres estava adormit, va sortir d'entre les ones una gentil donzella que, ficant-se dintre l bot, va dir:

— Soc la filla del Déu del Mar, i amb el meu pare habito l palau del Drac marí, sota les aigües. No era una tortuga lo que has agafat fa poca estona i que bondadosament has tornat a tirar a l'aigua en comptes de matar-la. Era jo mateixa. El meu pare, el Déu del Mar, m'ha enviat pera provar si eres bo o dolent. Ara

sabem de cert que ets un bon xicot que no t'agrada fer mal, i per això jo t'he vingut a cercar. Te casaras am mi, si tu vols, i viurem feliçment plegats milers d'anys en el palau del Drac marí, al fons del mar blau i pregon.

Uraxima va agafar un rem i la filla del Déu del Mar va agafar l'altre; i varen remar, remar, remar fins que arribaren al palau del Drac marí, ont el Déu del Mar vivia i governava com rei sobre tots els dragons, les tortugues i els peixos.

Mare meva! I quin indret més preciós era aquell! Les parets del palau eren de corall, els arbres tenien esmeragdes per fulles i rubins per fruits, les escates dels peixos eren d'argent i les cues dels dragons d'or macís. Penseu les coses més boniques que mai heu pogut imaginar i poseu-les totes juntes: sols així podreu acostar-vos a lo que era aquell palau. I pensar que tot ell pertanyia a Uraxima, perquè era l gendre del Déu del Mar, el marit de la gentil princesa!

Així varen passar tres anys en la felicitat més completa, rodant d'una banda a l'altra entre aquelles meravelles, sota dels arbres de fulles d'esmeragda i de rubins per fruits. Però un matí Uraxima va dir a la seva esposa:

— Soc molt feliç aquí; però m cal anar a casa per veure l meu pare i la meva mare i els meus germans i germanes. Deixa-m'hi anar no més per poc temps, i aviat tornaré.

— No m'agrada gaire que ten vagis, — li va respondre ella; — tinc molta por que no succeeixi alguna desgracia. De totes maneres, si ten vols anar, no hi tinc res a dir. No més t'encarrego que prenguis aquesta capsa, però que t cuidis bé prou de no obrir-la mai. Si de cas l'obres, mai més no podras tornar.

Uraxima prometé que tindria molt compte de la capsa i que, passés lo que passés, no l'obriria. Després, ficant-se en el seu bot, remant remant, va atracar a la platja del seu poble.

Però, què havia succeït mentres havia estat fòra? On parava la cabana dels seus pares? Què s'havia fet del poblet ont havia viscut? Les montanyes eren ben bé les mateixes d'abans, més els arbres havien sigut tallats. El xaragall que passava al costat de la barraca dels seus pares encara corria, però ja no s'hi veien dones rentant la roba com abans. Li semblava molt estrany que tot hagués canviat tant no més que en tres anys.

Va veure dos homes que passaven aprop de la platja, i Uraxima ls va aturar:

—Farieu el favor de dir-me la cabana d'Uraxima, que era aquí, on s'ha mudat?

—Uraxima?—digueren ells. —Com? Si fa ja quatrecent anys que s'ha negat tot pescant. Els seus pares i els seus germans i els seus néts són morts fa molt temps. Es una historia que no n'es poc d'antiga! Com diantre! Que us heu begut l'enteniment per preguntar per la seva barraca? No n'heu fer pocs de segles que degué caure de vella!

Aleshores, de sobte, va passar per la pensa d'Uraxima que l palau del Déu del Mar, sota les ones, am les seves parets de corall, els seus fruits de rubins i els dragons am la cua d'or macís, devia formar part del país de les fades, i que probablement un dia d'allà devia esser tant llarg com un any d'aquest món, de manera que ls tres anys que havia passat en el palau del Déu del Mar devien esser en realitat cents i cents.

Es clar que ja no n treuria res de quedar-se a la seva terra, ara que tots els seus amics eren morts i enterrats i adhuc el seu llogaret havia desaparegut.

Més Uraxima va determinar d'entornar-sen a corre-cuita am la seva dòna, la princesa del Mar; però, quina via li caldria pendre? Tampoc podria trobar ningú que li mostrés.

Va pensar: «Pot-ser si obrís la capsa que ella m va donar, podria trobar el camí».

Així va esser que va desobeir les seves

ordres de no obrir la capsa, o qui sab si va oblidar-les. El cas es que l desgraciat va obrir-la; i, què dirieu que n va sortir? Un nuvol blanc que va estendre-s sobre l mar. Uraxima cridava al nuvol que s'aturés, apesarat féu un xiscle esgarriós, perquè ara sí que s recordava de lo que la seva esposa li havia dit i de que, en havent obert la capsa, mai més podria tornar al palau del Déu del Mar. Més aviat restà impossibilitat de caminar ni d'exclamar-se.

Sobtadament els seus cabells se li varen tornar blancs com la neu, la seva cara va omplir-se-li d'arrugues, i l'esquena va encorbar-se com la d'un home molt molt vell. Després se li va anar acabant el respir i caigué mort extès sobre la platja.

Pobre Uraxima! Va morir per haver desobeït. Si tant sols hagués complert lo que va prometre, hauria viscut encara un altre miler d'anys.

¿Vos agradaria a vosaltres anar a veure el palau del Drac marí sota l'aigua, ont habita l Déu del Mar i governa com a

rei dels dragons i de les tortugues i dels peixos, ont els arbres tenen esmeragdes per fulles i rubins per fruits, on les escates dels peixos són de plata i les cues dels dragons d'or macís?

EL POBRE POP

VET-AQUÍ que una vegada al rei dels Dragons, que sempre havia viscut solter, li va passar pel cap de casar-se. La seva estimada era una jove dragoneta que tot just tenia setze anys, prou bonica, si val a dir la veritat, pera devenir la muller d'un rei. Amb aquesta ocasió s varen fer grans festes. Els Peixos, tant els grossos com els petits, hi varen anar a fer acatament, fent presentalles an els nuvis, i va durar molts dies que tot va esser festa i alegria.

Però, ai! adhuc els Dragons han de passar les seves trifulgues. Encara no feia

un mes del casament quan la jove reina dels Dragons va caure malalta.

Els metges li van anar donant totes les medecines que sabien, però tot era inutil. Per ultim van fer anar el cap declarant que ja no hi havia res més a fer; que la malaltia havia de seguir el seu curs, i que probablement se moriria. Però la reina malalta deia a son marit:

— Jo sé una cosa que m curarà. Porteu-me un fetge de mico viu: jo mel menjaré, i tot seguit estaré bona.

— Un fetge de mico viu! — va fer el rei. — Què dius, ara, estimada meva? Tu no penses que nosaltres els Dragons vivim en la mar, mentres que ls Micos viuen molt lluny d'aquí, a dalt dels arbres dels boscos de terra. Un fetge de mico! Com aquell qui no diu res! Amor meu, que t'has tornat boja?

Sentir això la jove reina dels Dragons i posar-se feta una mar de llagrimas, va esser tot hu.

— No t demano més que tant poqueta

cosa — va sumicar ella — i no m'ho vols donar. Sempre m'ho he pensat que tu no m'estimaves de debò. Oh! Jo m'hagués quedat a casa am la meva m-m-m-mama i amb el meu p-p-p-papa!

En aquí s va posar a plorar amb un gran sentiment, i no va poder dir res més.

Amb això l rei dels Dragons no va voler que fos dit que era poc amable am la seva bonica i jove muller. Va enviar a cercar el seu fidel sirvent Pop, i li va dir:

— Se tracta d'una empresa molt difícil; lo que necessito de tu es que provis d'anar tot nedant cap en terra i que vegis de convèncer un mico viu que sen vingui aquí am tu. Pera fer-li venir an el mico ganes de venir, li pots dir que aquí al país dels Dragons tot es més bonic que allà dalt ont ell s'està. Ara, per lo que realment el vui jo, es per tallar-li l fetge i fer-lo servir com remei pera la teva jove mestressa, que, com tu sabs, està molt mala.

El Pop emprèn el seu viatge original.

En aquell temps tenia ulls, aletes i cua, lo mateix que ls altres peixos. Tenia també una mena de potetes que feien que pogués caminar bé per terra, així com nedar bé per l'aigua. No va posar gaires hores pera atravessar nedant el troç de mar que hi havia fins a arribar al país on vivien els Micos; i per sort se va ensopegar a haver-hi arbres justament a l'indret ont el Pop va posar peus en terra. Amb això l Pop va fer:

—Ep! Senyor Mico! He vingut per parlar-te d'un país que es molt més bonic que no pas aquest. Es a l'altre costat de l'aigua i sen diu la Terra dels Dragons. Hi fa un temps magnific tot l'any, hi ha sempre fruites madures als arbres, i no hi ha cap d'aquests sers malfactors que n diuen Homes. Si vols venir am mi, jo mateix t'hi portaré. Posa-t a sobre la meva esquena.

El Mico va pensar que fóra molt divertit poder veure un altre país. Aixís es que d'un bot va saltar sobre l'esquena

del Pop i tots dos van començar a fer via mar endins. Més quan ja eren boi a mig camí, va començar el Mico a tenir por que pot-ser hi havia algun perill amagat. Era un fet tant estrambotic el que li estava passant! Amb això ell que diu an el Pop:

—Escolta: com es que m'has vingut a cercar?

El Pop li contesta:

—El meu senyor, el rei dels Dragons, te necessita pera treure-t el fetge que ha de servir pera remei de la seva muller, la reina, que està malalta.

—Ui! Sí que l'hem feta bona! — va pensar el Mico; però no va donar res entenent dels seus pensaments, i no més va dir: —Res per mi fóra més agradable que esser util a llurs Majestats. Però dóna la casualitat que m'he deixat el fetge penjant a la branca d'aquell roure tant gros on jo era enfilat quan tu m'has vingut a trobar. Un fetge es una cosa que pesa molt. Per això generalment mel trec,

i em poso a jugar en sense durant tot lo dia. Haurem de tornar endarrera pera anar-lo a cercar.

El Pop va convenir en que en tals circumstancies no s podia fer altra cosa. Com que, pobra bestia, no hi capissava gaire, no va veure que lo que s proposava l Mico contant-li aquella historia era que no l matessin ni fessin servir el seu fetge de medecina pera la preciosa reineta dels Dragons.

Quan van tornar a posar peu en terra de Micos, el nostre Mico va fer un bot de l'esquena estant del Pop, quedant enfilat en un moment a la branca més alta del roure. I allavors va dir:—No veig en lloc el meu fetge. Pot-ser algú se me l'ha endut. Vaig a veure si l trobo. Tu, entre tant, lo millor que pots fer es anar a trobar els teus amos i dir-los lo que ha succeït. Poden passar ansia de tu si no hi tornes abans que s faci fosc.

Amb això l Pop sen va tornar per segona vegada; i arribant a casa, va expli-

car-ho tot de pe a pa tal com havia passat. El rei, es clar, se va posar furiós contra d'ell per la seva estupidesa, i, havent cridat un dels seus oficials, li va dir:

—Treu-me del davant aquest subjecte i fes-lo bastonejar fins que tot ell sigui una gelatina! No li deixeu al còs un sol òs sencer!

Com de fet, els oficials l'agafaren i el bateren tal com el rei els havia comanat. Aquesta es la raó perquè avui en dia els Pops no tenen òssos i no són altra cosa que una massa de polpa.

En quant a la reina dels Dragons, quan se va convèncer que no podria haver el fetge de mico, —què havia de fer!— va comprendre que l'única cosa que calia era posar-se bona en sense.

EL SERPENT DE VUIT CAPS

(YAMATA NO OROTXI)

No heu sentit mai contar la rondalla del serpent de vuit caps? Doncs, si no la sabeu, jo us la contaré. Es molt llarga i pot-ser ens caldrà anar molt enrera pera trobar-hi l començament. Feu-vos el carrec que hem d'anar enrera fins al començament del món.

Tant bon punt el món va esser creat, va passar a esser propietat d'una fada molt poderosa; i quan aquesta fada va estar a punt de morir, va partir-lo entre ls seus dos fills i la seva filla.

A la noia, anomenada Ama, va tocar-li l sol; al noi gran, que s deia Susano, li escaigué la mar; i al segon noi, qual nom he oblidat, va donar-li la lluna.

Doncs, bé: el Noi de la Lluna va estar content de la seva sort; i encara podeu contemplar la seva joiosa cara rodona en una nit clara, quan la lluna fa l ple.

Però Susano va quedar molt enfadat i malcontent de no tenir altre lloc pera viure sinó la mar freda i molla. Per això va llençar-se al cel i penetrà en la bonica cambra dins del sol, on la seva germana estava asseguda am les seves sirventes teixint vestits d'or i d'argent; va rompre els fusos, desbaratà la llur feina; en una paraula, féu tot el mal que va poder, esfereint les pobres donzelles i deixant-les quasi mig mortes de l'espant.

L'Ama va córrer avall tant lluny com va poder i va ficar-se dintre una cova en la pendent d'una montanya plena de roques i de cingles. Tot seguit que va haver

entrat a la cova, i un cop tancada la porta, tot el món va quedar a les fosques. Com que ella era la fada que governava l sol, podia fer-lo brillar o no, segons la seva voluntat. Adhuc hi ha gent que diu que la claror del sol no es altra cosa que la brillantor dels seus lluminosos ulls. Lo cert es que hi hagué un gran daltabaix tot seguit que ella desaparegué. Què podia fer-se pera tornar la claror al món? Varen ensajar-se projectes de tota mena. A la fi, sabent que era curiosa i que sempre li agradava veure les coses com marxaven, les altres fades pensaren fer una dança davant la porta de la cova.

Quan Ama va sentir el soroll de la dança i dels cants i de les rialles, no podent contenir la curiositat, va obrir la porta no més una miqueta, pera poder veure per l'escletxa la festa que feien les altres fades. Això era lo que esperaven. «Mira!—li cridaven.—Mira aquesta nova fada més bonica que tu!», i mentrestant li posaven un mirall davant. Ama no

sabia que la cara del mirall no era sinó reflexió de la seva mateixa; i, més i més encuriosida pera saber qui podia esser la nova fada, va aventurar-se a eixir fóra de la porta, essent allí agafada per les demás fades, les quals apilonaren un munt de rocaces davant de l'entrada de la cova pera que mai més ningú pogués amagar-s'hi.

Veient que havia sigut enganyada pera sortir de la cova i que cap altra vegada sen podria servir, Ama va consentir en tornar-sen al sol i en illuminar el món com abans, am la condició de que l seu germà fos castigat i exilat, perquè ella no se veia segura vivint amb ell. Així fou fet.

Susa va esser bastonejat que li anà molt prim la vida, i fou expulsat de la societat de les fades, amb ordres de mai mostrar-se davant d'elles.

El pobre Susa, havent sigut tret del país de les fades, va veure-s obligat de baixar a la terra.

Un dia, caminant per la vora d'un riu, va veure un vell i una vella que abraçaven una seva filla joveneta plorant amargament.

—Què us passa?—va preguntar-los Susa.

—Oh!—feren ells am la veu trencada de tant plorar.—Teniem vuit filles; però en una maresma prop de la nostra cabana hi viu un enorme Serpent de vuit caps, que ve una vegada cada any i sens en menja una. Ja no ns resta sinó una filla, i avui es el dia que l Serpent ha de venir a menjar-se-la i no n tindrem cap. Per favor, bon senyor! Podrieu fer quelcom pera salvar-nos?

—Es clar que sí,—respongué Susa;—serà molt senzill. No cal que us entristiu més. Jo soc geni i salvaré la vostra filla.

Els va dir que prepararessin força quantitat de cervesa, mostrant-los també com havien de fer una construcció am vuit portes i un banc de fusta davant de cada

porta i un cassó de cervesa a cada banc. Així ho van fer, i tot just quan tot estava aparellat de la manera indicada per Susa, el Serpent va comparèixer. Era tant gros, que l seu còs s'arrossegava sobre vuit turons i vuit valls. Com que tenia vuit caps, també tenia vuit nassos, amb els quals podia flairar vuit vegades més depressa que qualsevol altra criatura nada. Per això, flairant desde molt lluny la cervesa, aviat va acostar-s'hi, posant-se dintre la trampa; va ficar cada un dels seus caps en cada un dels vuit cassons i anà bevent, bevent, bevent fins que va quedar ben beguda. Allavors tots els seus caps s'adormiren depressa. I en Susa, saltant del forat on s'estava amagat, se tragué l sabre i tallà tots els caps del Serpent. També va fer-li l còs a troços. Però, cosa extranya, quan li tallava la cua, la fulla del sabre va oscar-se: havia trobat algun còs dur. Com que l Serpent era mort, no hi havia perill de pujar-hi sobre pera poder cercar què podia esser allò dur. Va trobar que era un

sabre tot ple de pedres precioses, el sabre més hermós que mai heu vist.

En Susa va agafar el sabre i va casar-se am la gentil donzella; i va esser amb ella molt bo, ell que havia sigut tant dolent envers sa germana més gran. Visqueren durant tot lo restant de llur vida en un esplendid palau, que va esser edificat pera ells dos; i els vellets pare i mare visqueren amb ells també. Quan el pare i la mare i Susa i la seva dòna foren tots morts, el sabre va passar a mans de llurs fills i néts; i ara pertany a l'emperador del Japó, qui l mira com un dels seus més preciosos tresors.

MOMOTARO

O L'HEREU DEL PRESSEC

EN una certa encontrada vivia, un temps, un vell matrimoni. L'home era llenyater i passava tot el dia en el bosc tallant llenya i fent feixines. Mentrestant la dòna rentava roba blanca.

Un dia que s'estava a les vores del riu enfeïnada a rentar, va cridar-li l'atenció una cosa que li passava per davant, duta per la corrent. Era un pressec magnífic, que ella no va voler deixar escapar.

Havent-se posat a perseguir-lo, va aconseguir agafar-lo i treure-l de l'aigua,

servint-se d'una canya de bambú que per atzar va trobar per allí prop. Estava contenta com un nin de posseir aquell pressecc.

Li havia vingut l'idea de fer-ne present al vell llenyater; va enllestir la feina pera arribar a casa més d'hora que de costum: li trigava de poder compartir amb el vell la seva alegria. No va esperar-se en va, perquè l vell també va quedar-se admirat davant d'aquell fruit meravellós. Després d'haver-lo contemplat junts a tot pler, varen decidir-se a l'ultim a partir-lo pel mig pera menjar-sen cada un una meitat.

Però, quin prodigi! El pressecc encara no era ben obert que n va sortir una criatura preciosa. Judiqueu quina devia esser la sorpresa dels dos vells davant d'aquella sobtosa i inesperada aparició.

Sel varen mirar una estona en silenci, i després, passada l'emoció, se digueren l'un a l'altre:

—Es un dò del cel. No tenim cap fill. Afillem-nos aquest.

Tot seguit el varen agafar i l'ompliren de caricies. Pera recordar-se del seu origen li varen posar *Momotaro*, que significa l'hereu del pressec, perquè en aquest país del pressec sen diu *momo*. Mercès al bon tracte i a la gran sollicitut am que varen criar-lo ls seus pares adoptius, lo mateix les forces físiques que la seva intelligència prengueren un rapid i feliç desenrotllament.

A mida que creixia s tornava més robust i més emprenedor. Així, era l'alegria i el consol dels dos vellets.

An alguna distancia de l'indret on vivien hi havia una illa anomenada Onigatxima, que era habitada per uns genis posseïdors d'immenses riqueses.

Momotaro, que s'havia fet tot un jove i comptava am la seva força herculia, va resoldre anar an aquella illa pera emparar-se dels tresors i riqueses que hi estaven acumulats. Havent fet saber el seu projecte an els seus pares adoptius, aquests no solament l'aprovaren, sinó que immediatament se posaren a fer els preparatius

pera l viatge. Com que am pocs dies n'hi hagué prou pera reunir tot lo necessari, Momotaro va pendre comiat dels seus pares i s posà en camí.

Al moment de marxar, la bona dòna li va entregar una pontorra plena d'uns panets anomenats *dangos*, que ella mateixa havia cuit.

Tot fent camí, Momotaro va trobar un goç que li digué:

—Momotaro: què portes a la pontorra?

—Són *dangos*, fets amb el millor mill del Japó, —li va respondre.

—Si men vols donar un t'acompanyaré, —va dir el goç.

—De molt bona gana, —féu Momotaro, treient un *dango* de la seva pontorra i donant-li.

Quan foren més enllà, un mico i un faisà se li presentaren a la vora del camí. Havent-li fet la demanda i la mateixa proposició que l goç, varen rebre un *dango* cada hu. Després, de sobte, i com per art

d'encantament, els tres animals se trobaren revestits de guerrer.

Momotaro s'embarcà més endavant amb el petit escamot de soldats i, després d'alguns dies de feliç navegació, la nau va atracar a l'illa dels Genis.

En aquest moment la porta d'entrada al castell estava tancada. Esbotzar-la i precipitar-se a l'interior, va esser obra d'un instant.

Mentrestant els servidors dels Genis se tiraren sobre dels assaltants i feren tots els esforços pera deturar-los; més, malgrat llur gran nombre, tingueren de recular fins al palau central. Akandoji, llur capità, anava armat am la seva gran massa de ferro, que d'un sol cop aixafava un home. Momotaro, am la seva agilitat, va evitar am traça alguns cops, i a l'ultim va poder agafar son adversari i abraonar-s'hi fortament. Desde allavors la lluita ja no va durar gaire. Akandoji aviat va caure per terra, on fou tant ben lligat que no pogué fer un sol moviment.

El coratge i el valor de que Momotaro donà proves en aquest combat va fer que adquirís el respecte i la simpatia del capità dels Genis, qui s decidí a lliurar-li ls seus tresors.

Baix la seva ordre, els servidors anaren a cercar montanyes d'objectes preciosos, que ls extenien davant del jove vencedor.

Aquest va fer-ne una tria, i, després d'haver carregat la seva nau am tots els objectes que pogué contenir, abandonà l'illa amb els seus tres companys d'armes pera entornar-sen a casa dels seus pares.

Momotaro, amb el seu posat noble i brau, demostrava la satisfacció que sentia d'haver realisat el seu projecte. Però, no obstant, se guardava prou de no oblidar lo que devia als seus companys; al contrari, li agradava fer constar que, si havia obtingut lo que desitjava, era gracies a la seva ajuda.

Molt gran va esser l'alegria dels dos vells al veure arribar el seu fill sà i bo i carregat de riqueses. Durant molts dies

tot foren festes magnifiques en les quals el jove heroe convidava als seus amics i parents pera mostrar-los els seus tresors i explicar-los els diversos incidents de la seva gloriosa expedició.

Momotaro, pel bon ús que va fer de la seva fortuna, va tenir la satisfacció de veure-la augmentar encara; además, va saber guanyar-se tant bé l'apreci i la confiança dels seus conciutadans que, quan va morir llur capità, li donaren l'honor de succeir-lo. Ditxós Momotaro!

EL TRIOMF DEL CADELL

(KITSUNE NO TEGARA)

UN temps vivien en una forest un tuixó am la mare guilla i un seu cadellet.

En el bosc no hi havien altres besties, perquè ls caçadors les havien mort totes amb arcs i sagetes o bé valent-se de paranyes.

Les daines, els singlars, les llebres, les lludries i les musteles, i adhuc els intelligents esquirols, havien sigut morts o havien caigut en les trampes. A la fi no més restaven que l tuixó i la guilla amb

seva dona ponderant-li l baix preu am que m'havia comprat. En podies haver demanat el doble de mi. A l'ultim me deixaren sol, i jo, potes ajudeu-me, apreto a córrer fins aquí.

El tuixó, la guilla i el cadell se posaren a dinar i feren un gran tiberi, tenint compte el tuixó de triar-se ls mellors bocins.

Alguns dies més tard, quan ja havien acabat les provisions i la gana ls tornava a atormentar, el tuixó va dir a la guilla:

—Ara t toca a tu de morir.

Ella va fer el mort i el tuixó va canviar-se en la figura d'un caçador, se carregà la guilla i anà envers la ciutat, on féu un bon guany, venent-la per una bona quantitat de diners.

Ja heu conegut que l tuixó era fart i egoista. Què pensareu que va fer? Volia que tot el diner fos pera ell sol i tot l'aliment també. Vet-aquí que va dir d'amagatotis a l'home que li havia comprat:

— Aquesta guilla no més ho fa veure que es morta. Tingueu compte que no se us escapi.

— Aviat ho sabrem, — féu l'home, i amb un pal va donar tal cop al cap de la guilla que va matar-la.

Aleshores el tuixó va comprar-se tota mena de lleminedures, les que més li agradaven, i va endur-se-les al bosc. Se les menjava ell sol i no n donava ni un bocinet al pobre cadell, que s quedava sense ningú al món que li fes costat, i que no feia més que plorar per la seva mare, molt trist i am molta gana.

Pobre cadellet de la mare! Més era una guilleta traçuda, i, pensant pensant, i tornant a pensar, va arribar a tenir la certesa de que l tuixó havia estat la causa de la mort de sa mare.

I no parava d'imaginar de quina manera podria castigar al tuixó; i com que encara no era prou gran ni prou fort pera valdre-s de la força, va veure-s obligat a seguir un altre camí. Va fer per manera

de que l tuixó no conegués la rabia que li tenia, i tot amicalment li digué:

— Fem un joc de canviar-nos en homes? Si vós us podeu mudar tant bé que jo no us conegui, guanyareu el joc; si, al contrari, jo m transformo de manera que no m conegueu, jo guanyaré. Si voleu, jo començaré, i podeu estar ben cert que m transformaré en un personatge tant elevat que no us ho podreu pensar.

El tuixó va convenir-hi. El cadellet, en compte de fer cap mudança, va anar a posar-se darrera d'un arbre a vigilar lo que succeiria. Al cap de poca estona va passar el pont, anant a la ciutat, un *daimio* assegut en un *norimono* ¹, amb una gran colla de servidors i homes d'armes que l seguien.

El tuixó estava ben segur de que allí dintre hi anava la guilleta. Corregué en direcció al *norimono* i va ficar-hi l cap, exclamant:

---

1) Palanqui.

—Ja t'he trobat! He guanyat el joc!

—Un tuixó! Un tuixó!—cridà l *daimio*.—Talleu-li l cap.

Un dels homes d'armes, d'un sol cop de sabre, tallà l cap del tuixó.

El cadellet s'ho mirava tot, riu que riu, darrera de l'arbre.

EL PARDAL DE LA LENGUA TALLADA

(XITAKIRI SUZUME)

UNA vegada hi havia una vella molt dolenta. Un dia havia posat midó en una galleda pera rentar-hi després la seva roba.

Però vet-aquí que un pardal, que era l'estimat d'una veïna, se li va menjar tot el midó. Veient això, aquella mala dona va agafar el pardal i, injuriant-lo i dient-li «Mala bestia», li va tallar la llengua i el va deixar anar.

Quan la dona de qui era l pardal va saber lo que havia succeït, va tenir un gran disgust, i amb el seu marit varen

posar-se en camí pera veure si podien saber ont havia anat a raure l pardal.

Després d'haver caminat molt per les montanyes i per les planes, acabaren per trobar la seva casa. Quan el pardal va veure ls seus amos i s'enterà de que havien fet tant camí no més que pera anar-lo a cercar, va estar molt content. Els va re-graciar per la llur bondat envers ell; va fer portar una taula tota plena de peix i de saké, tant plena que ja no s'hi podia posar res més. Els fills i els nêts del pardal servien a taula, i en acabat de l'apat, l'amo de la casa, deixant la seva taça de saké, se va posar a ballar lo que n deien la dança dels pardals; així es que tot lo dia el passaren fent gran festa.

Quan va acostar-se la nit i els dos vellets se disposaven pera entornar-sen, el pardal va fer portar dugues grans cistelles i els va dir:

— Feu-me l favor d'agafar una d'aquestes cistelles. Quina us estimeu més, la més gran o la més xica?

Ells varen respondre:

— Dóna-ns la més xica, perquè serà més lleugera. Nosaltres som vellets i no ns pesarà tant.

Així es que, agafant la cistella, se n'entornaren a casa llur.

Tant bon punt hi arribaren, varen voler veure lo que hi havia dintre de la cistella i la varen obrir. Podeu comptar quina va ésser la seva sorpresa quan s'adonaren de que era plena d'or i d'argent, de pedres precioses i de rotllos de seda. Mai havien pogut esperar obtenir tantes riqueses! I, com més ne treien, més n'hi havia: la cistella no deia mai que no, de manera que s trobaren tot seguit rics am bona fortuna.

Quan la dòna dolenta va enterar-sen, li va agafar una gran enveja i també volgué posseir els mateixos tresors. Perxò va anar a veure la seva veïna i li va demanar que li digués on vivia l pardal, i el camí que calia pendre pera anar-hi.

«Hi aniré», va dir-se ella mateixa; i, com de fet, se n'hi va anar.

El pardal, tot seguit que la va veure arribar, va fer portar dugues cistelles ben iguals a les altres i li va fer la mateixa pregunta:

— Voleu la més feixuga o la més lleugera?

— Dóna-m la que pesi més, — va respondre ella.

Va pendre la més grossa i sen va anar cap a casa seva, molt carregada, perquè era tant pesant com pedra i feia de molt mal portar. A la fi va arribar a la seva casa.

Però vet-aquí que quan va destapar el cistell, en varen sortir una munió de dimoniets que se li tiraren damunt i la varen fer a miques i a bocins.

EL MIRALL DE MATSUYAMA

(MATSUYAMA KAGAMI)

JA fa molt temps que en un poblet tranquil vivien un home, encara jove, i la seva muller. No tenien altra criatura sinó una nena, que tots dos estimaven am tot el cor. No us puc dir com se deien perquè l temps no ha conservat llurs noms; però lo que sí puc dir-vos es el lloc on vivien, que era Matsuyama, en la provincia d'Etxigo.

Una vegada va succeir que, mentres la noia era encara molt petiteta, el pare va tenir d'anar a la ciutat gran, la capital

del Japó, per qüestions de negoci. Era massa lluny pera que la mare i la nena poguessin anar-hi. Amb això va anar-sen tot sol, després d'haver-ne pres comiat i d'haver-los promès que ls portaria algun present.

La mare mai havia estat més lluny que al poble veí, i, per més que fes el cor fort, estava una mica espantada de pensar que l seu marit emprenia un viatge tant llarg. Per altra part, també estava un xic orgullosa, perquè l seu home hauria sigut el primer d'aquells voltants que hauria visitat la gran ciutat on viu el rei i els grans personatges, i ont hi havien tantes coses hermoses i dignes d'esser vistes.

A la fi, arribant el temps en que l seu marit havia de tornar, va empolainar la nena lo millor que va poder i ella va posar-se un vestit blau que sabia que an ell li agradava molt.

Podeu pensar si n va estar de contenta la bona dòna al veure-l venir bo i sà, i si la nena feia ball-manetes rient d'alegria al

veure les joguines que l seu pare li havia portat! Va tenir molt pera contar de tantes meravelles com havia vist durant el viatge i a la ciutat.

—A tu t'he portat una cosa molt bonica,— va dir a la seva dòna. — Sen diu un mirall. Mira i diga-m què hi veus a dintre.

Li va entregar una capsa de fusta blanca, en la qual, al obrir-la, va trobar-hi una peça de metall rodona. D'una cara era blanca lo mateix que argent gebrat i ornada am figures d'aucells i flors; de l'altra era lluenta lo mateix que l cristall més clar. En ell va mirar-se la jova mare am sorpresa i delicia, perquè en el seu fons veia que se la mirava an ella una cara alegre i riallera, de llavis encesos i ulls brillants.

— Què hi veus? — va tornar-li a dir el marit, complagut de veure-la tant parada i content de mostrar que alguna cosa havia après durant la seva ausencia.

— Veig una dòna maca que m'està

mirant i que mou els llavis com si estés enraonant, i, quina cosa més estranya!, duu un vestit blau igual que l meu.

— Vaja, tonta: es la mateixa cara teva la que veus, — va fer el marit, boi orgullós de saber quelcom que la seva dona ignorava. — D'aquesta peça rodona de metall sen diu un mirall. A la ciutat no hi ha ningú que no n tingui un a casa. Lo que es, que aquí al camp no se n'ha vist cap abans d'aquest.

La dona va quedar encantada amb el present, i per espai d'alguns dies no s cansava mai de mirar-s'hi. Hem de pensar que ella era la primera vegada que veia un mirall, així com també era la primera vegada que veia reflectida la seva bonica cara. Però, considerant aquell meravellós objecte massa preciós pera l'ús diari, aviat va tancar el mirall a la seva capsa i va desar-lo am molt compte entre els seus més preuats tresors.

Passaren anys i més anys, i marit i muller encara vivien feliços. La joia de

llur vida era la filleta, que anava pujant essent la vera imatge de sa mare, i era tant afectuosa i obligadora que de tot-hom se feia estimar. La mare, contemplant-la tant bonica, conservava ben desat el mirall, de por que tot mirant-s'hi no s tornés més presumida i vanidosa. Mai n'hi parlava i, en quant al pare, ja no s recordava més del mirall.

Així va esser que la noia anava creixent tant senzilla com sa mare havia sigut, i ignorava que fos maca, com ho hauria sabut si s'hagués vist reflectida en el mirall.

Però va venir una gran desgracia a la ditxosa i curta familia. La bona, l'afectuosa mare, va caure malalta, i, malgrat que la filla no parava de cuidar-la tant de dia com de nit amorosament, va anar de mal a pitjor, fins que, perduda tota esperança, s'havia de morir.

Quan va conèixer que estava a punt de deixar pera sempre l seu espòs i la filla, la pobra dòna s'entristí molt, pensant

la falta que faria als sers estimats, als quals devia abandonar, i sobre tot a la seva filleta.

La cridà pera que se li acostés, i al tenir-la aprop li va dir:

— Filleta del meu cor, ja sabs que estic molt malalta; aviat me moriré, i us hauré de deixar solets a tu i al teu estimat pare. Quan ja no hi seré, promet-me que t miraras en aquest mirall cada vespre i cada matí: en ell me veuras a mi, i sabras que encara vetllo per tu.

Amb aquestes paraules va treure-s el mirall del lloc ont el tenia amagat i va entregar-lo a la seva filla.

La noia ho va prometre, amarada de llagrimes, i la mare, ja am més calma i resignació, morí al cap de poc temps.

La filla, bona i obedient, no va oblidar l'ultim encarrec de sa mare, sinó que cada matí i cada vespre treia l mirall de la capsa i s'hi mirava i remirava llarga estona. Allí hi apareixia la visió resplendent i somrienta de sa perduda mare, no

la palida i malalta dels darrers temps, sinó l'hermosa mare d'anys enrera. A la nit li explicava les tristeses i dificultats del dia acabat; al matí se la mirava amb simpatia pera que l'encoratgés en tot lo que l nou dia li guardava.

No passava dia que no visqués sense la vista de sa mare, esforçant-se encara en complaure-la com havia procurat mentres era viva, curosa sempre d'estalviar-li la més petita pena ni d'ofendre-la.

La seva més gran satisfacció era poder-se posar davant del mirall i dir-li: «Mare, avui he estat tal com tu hauries voigut que jo fos».

Veient-la que s'ens falta cada vespre i cada matí la noia s mirava en el mirall i semblava tenir-li conversa, el seu pare va preguntar-li la raó de tant extranya conducta.

— Pare, — li contestà, — en el mirall cada dia hi veig la meva estimada mare i hi enraono.

Allavors li va explicar la voluntat de

la seva mare al morir, i com sempre ella havia procurat complir-la.

Emocionat per tanta senzillesa, per tanta fidelitat i amorosa obediència, el pare va plorar de pietat i amor. I no va tenir cor de dir a sa filla que l'imatge que veia en el mirall no era més que la reflexió de sa dolça cara, que am tanta simpatia, cada dia que passava, s'anava assemblant a la seva difunta mare.

TAULA

	<u>Pags.</u>
El vell que fa florir els arbres morts.	7
El vell i els dimonis	11
La llebre d'Inabra.	17
La montanya Katxi-Katxi	23
La batalla del Mico i el Cranc.	29
El casament de la Rata	33
El pescador Uraxima.	37
El pobre Pop	45
El Serpent de vuit caps	53
Momotaro o l'hereu del pressec	61
El triomf del cadell	69
El pardal de la llengua tallada	77
El mirall de Matsuyama.	81